

V Praze dne 23. února 2015
Č.j.: 126/15

Stanovisko komise pro hodnocení dopadů regulace

k návrhu
zákona, kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny,
ve znění pozdějších předpisů

I. Úvod:

Předmětem návrhu změny zákona je komplexní změna zákona o ochraně přírody a krajiny.

Hodnocení dopadů regulace uvedené v důvodové zprávě je poměrně rozsáhlé, v zásadě v členění dle Obecných pravidel strukturované do několika subkapitol dle jednotlivých dílčích změn (problém - varianty - náklady a přínosy - výběr nejvhodnější varianty).

II. Připomínky a návrhy změn:

Předkladatel při analýze problému neargumentuje pouze politickou dohodou či obecnými „poznatky ze života“, ale zpravidla usiluje o určitou ekonomickou argumentaci.

Při diskusi variant ovšem uvádí pouze variantu 0 a 1 a mnohdy se jeví, že hledá argumenty pro zdůvodnění jediné změnové varianty. Jiné varianty nejsou v předkladu diskutovány. Odhad nákladů a přínosů variant je většinou uveden v tabulce využívající ordinální škálu (počet hvězdiček), stavící na expertním odhadu dopadů. Kvantitativní data jsou uvedena v některých dílčích částech hodnocení.

K jednotlivým bodům hodnocení dopadů regulace:

1. Nová obecná definice NP, nové vyhlášení existujících NP, nové stanovení předmětů ochrany jednotlivých NP (§ 15, 15a-15d)

V části Definice problému předkladatel uvádí nutnost zpřesnění definice kategorie zvláště chráněného území ve vazbě na vymezení pojmu národní park

v mezinárodních dokumentech a specifikaci předmětů ochrany. Předkladatel neuvádí, kolika územních celků a v jakém rozsahu se tyto úpravy definice dotknou a jaké budou mít dopady, zejména na vlastníky nemovitostí a podnikatele např. v cestovním ruchu. Zdůrazněny jsou též okolnosti čerpání programových prostředků. Argument pro variantu 1 se opírá pouze o konstatování, že není v rozporu s pravidly hospodaření se státním majetkem.

Doporučení: specifikovat podstatu změn a upřesnit potenciální dopady - zejména upřesnit odhad, zda půjde o zpřísnění či rozvolnění režimu ochrany a alespoň na základě dílčích případových studií doplnit odhadu na majitele nemovitostí a podnikatele.

2. Ochranné podmínky národních parků

Analýza dopadů je zaměřena na odhad snížení administrativní zátěže, který se opírá o kvantitativní vyčíslení.

Doporučení: vyčíslit celkové odhadované snížení administrativní zátěže za rok (jaká je vztahová veličina částky 1 584 000 Kč?); některé odhady budou bezpochyby v rozpětí minimální - maximální odhad.

3. Zonace národních parků

V této části je odhad dopadů zaměřen na administrativní náklady (příčemž z tabulky na str. 18 není zřetelné srovnání variant a vztahová veličina). Zcela chybí odhad dopadů na podnikatele a návštěvníky národních parků.

Doporučení: specifikovat a doplnit odhady dopadů na podnikatele.

4. Návštěvní řády

Problém zdůvodňující novou úpravu právního rámce pro návštěvní řád není dostatečně vysvětlen ve své podstatě i z hlediska potenciálních dopadů a administrativní náročnosti. Nová úprava znamená stanovení celkového rámce pro návštěvní řády a pak „*provádění samostatnými procesy ve správním řízení (jednotlivými opatřeními obecné povahy)*“? Argumentace potenciálních pozitivních dopadů je spíše nepochopitelná - předkladatel ji uvádí takto: „*mírně zvýšené náklady na administraci několika opatření obecné povahy místo jednoho stávajícího návštěvního řádu. Ale bude zajištěna lepší informovanost všech subjektů o omezeních v národních parcích a odpadá riziko zablokování procesu schvalování celého návštěvního řádu, pokud nedojde k dohodě nad jednou kapitolou*“. Lze jenom protiředit, že návštěvník dle nové úpravy má čist návštěvní řád a pak jakési opatření samostatné povahy (kolik jich asi bude a kde budou publikována?). Odhad nákladů (především transakčních náklad) u podnikatelů i občanů považujeme za nezdůvodněně optimistický a nerealistický.

Doporučení: předložit argumenty a kvantitativní odhady podepřené odhadem nákladů či dopadů na podnikatelské subjekty a návštěvníky.

5. Vztah k navazujícím právní předpisům

Tyto změny jsou nenápadně charakterizovány jako odstranění rozporu s jinými právními předpisy. Zrušení rozporu s jinými předpisy však bude mít patrně významné ekonomické dopady na vlastníky či nájemce nemovitostí i obce. O těchto dopadech však předkladatel neuvádí žádnou informaci.

6. Poplatky v NP

Předkladatel tento nástroj ruší, protože se stejně nevyžíval a v našem právním systému neměl dostatečnou oporu. Následně je konstatováno: „*Regulace pohybu osob bude probíhat efektivněji za použití jiných nástrojů.*“. V hodnocení dopadů regulace nenalezneme informaci o podstatě problému (potřebujeme regulovat množství návštěvníků?), pouze o neefektivním poplatku.

Doporučení: specifikovat dimenzi problému (tlak návštěvníků a odhad dopadů na životní prostředí).

7. Ochranné pásmo a 8. Plány péče

Pro obě části chybí odhady dopadů na vlastníky nemovitostí a podnikatele.

Komise RIA na závěr upozorňuje na skutečnost, že v rámci připomínkového řízení zůstaly s ohledem na uplatněné připomínky nevypořádané zásadní připomínky od Ministerstva zemědělství, Ministerstva dopravy a dále Plzeňského a Jihočeského kraje, v případě obou prvně jmenovaných resortů ale probíhají dle předkladatele nadále jednání za účelem odstranění rozporů před jednáním vlády.

III. Závěr

Odhad administrativních nákladů pro jednotlivé změny je podložen kvantitativními údaji, mnohde ovšem chybí logika a vztahová veličina odhadu pro uváděné údaje (za rok?, pro všechny národní parky?, jaká je změna oproti původní úpravě?).

Pro většinu dílčích úprav chybí kvalifikované odhady dopadů na podnikatele a vlastníky nemovitostí. Analýza dopadů pro jednotlivé změny by měla být na začátku nebo na konci materiálu doplněna zhodnocením dopadů na tyto subjekty v souvislosti s celkovou filozofií navrhované úpravy (v tendenci zvýšení či snížení nákladů či ekonomických dopadů?).

Komise RIA žádá o dopracování závěrečné zprávy RIA ve smyslu výše uvedených připomínek v bodě II. a její opětovné předložení.

Vypracovala: prof. ing. Jiřina Jílková, CSc.

prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc.
předseda komise